

Tämä on rinnakkaistallennettu versio alkuperäisestä julkaisusta.

Tämä on julkaisun kustantajan pdf.

Käytä viittauksessa alkuperäistä lähdettä:

Ailio, J. 2020. Mobiilidokumentti valtuuttaa ja vastuuttaa perehtymään ja ottamaan kantaa. Talk-verkkolehti, Taide 28.1.2020.

URL: <https://talk.turkuamk.fi/taide/mobiilidokumentti-valtuuttaa-ja-vastuuttaa-perehtymaan-ja-ottamaan-kantaa/>

Kaikki julkaisut Turun AMK:n rinnakkaistallennettujen julkaisujen kokoelmassa Theseuksessa ovat tekijänoikeussäännösten alaisia. Kokoelman tai sen osien käyttö on sallittu sähköisessä muodossa tai tulosteena vain henkilökohtaiseen, ei-kaupalliseen tutkimus- ja opetuskäyttöön. Muuhun käyttöön on hankittava tekijänoikeuden haltijan lupa.

This is a self-archived version of the original publication.

The self-archived version is a publisher's pdf of the original publication.

To cite this, use the original publication:

Ailio, J. 2020. Mobiilidokumentti valtuuttaa ja vastuuttaa perehtymään ja ottamaan kantaa. Online Magazine Talk, Art 28.1.2020.

URL: <https://talk.turkuamk.fi/taide/mobiilidokumentti-valtuuttaa-ja-vastuuttaa-perehtymaan-ja-ottamaan-kantaa/>

All material supplied via TUAS self-archived publications collection in Theseus repository is protected by copyright laws. Use of all or part of any of the repository collections is permitted only for personal non-commercial, research or educational purposes in digital and print form. You must obtain permission for any other use.

Ailio Johanna

lehtori, Turun ammattikorkeakoulu / Media-ala

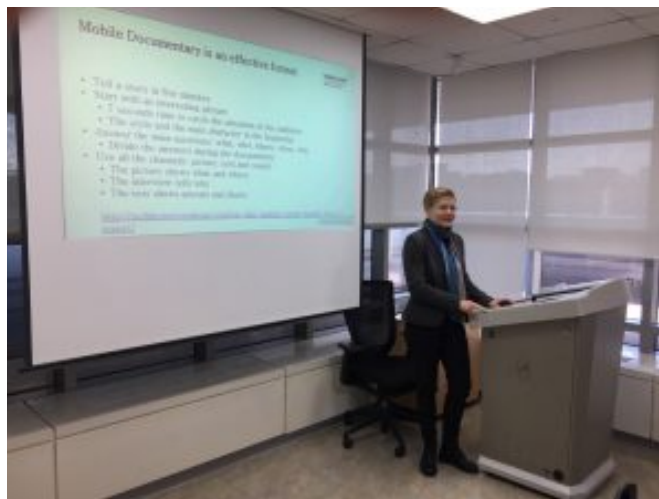
Mobiilidokumentti valtuuttaa ja vastuuttaa perehtymään ja ottamaan kantaa

Avainsanat: **media-ala, mobiilidokumentti, taideakatemia, video, älypuhelin**

Älypuhelin mahdollistaa videoilmaisuksen suoraan dokumentaarista, jolla on suuri aihe. Ajankohtaisia teemoja on käsittelevä mobiilidokumenteissa omakohtaisesti, niin journalistisesti kuin taiteellisestikin. Mobile Documentary -opintojaksolla on ollut mukana Turun AMK:n media-alan opiskelijoiden ohella Erasmus-vaihto-opiskelijoita esimerkiksi Puolasta.

Mobile Documentary -työpajoihin osallistuneiden opiskelijoiden tausta ja osaamisen taso on ollut kirjava, kun mukana on ollut sekä ensimmäisen että kolmannen vuoden opiskelijoita: niin kirjoittavia journalisteja kuin elokuva-alan, mainonnan ja viestinnän opiskelijoita. Ryhmän moninaisuus on ollut jokaisella toteutuskerralla rikkaus. Kaikki ovat tuoneet kokonaisuuteen omia ideoitaan, ilmaisuaan ja osaamistaan.

Opintojaksolle osallistumisen edellytyksenä ei ole ollut aikaisempaa videokerronnan osaamista. Opetuksessa on esitelty erilaisia lyhyitä videodokumentteja ja käyty siinä ohessa läpi yleisiä videon rakentamisen ja dokumentin käsikirjoittamisen periaatteita. Ennen tuotannon suunnitteluun ryhtymistä on yleensä tehty yksi pieni kuvausharjoitus, jolla tutustutaan oman älypuhelimien ominaisuuksiin ja kuvalliseen ilmaisuun.

Mobiilidokumentin opetus sai alkunsa hankematkoista. Tässä kirjoittaja vetää työpajaa Soulissa, paikkana on Korean University. Photo: Auli Sillanpää.

Ajatus lopputuloksesta panee perehtymään omatoimisesti

Kun opiskelijoilla on tähtäimessä todellinen julkisuuteen suunniteltu tuotanto, halu omaksua on suuri. Mikäli video-osaamista ei ole ollut, perusasiat on otettu haltuun nopeasti ja motivoituneesti, kun taas kokeneet elokuvatekijät ovat voineet keskittyä oman ilmaisunsa miettimiseen uudella kevyellä tavalla. Jokainen on asettanut itse tavoitetasonsa.

"Työpajan fokus on ollut oman aiheen miettimisessä eikä välineen harjoittelussa. Väline on otettu haltuun siinä sivussa."

Esimerkiksi viime keväänä kirjoittava toimittajaopiskelija Puolasta harjoitteli itsekseen, miten työskennellä ammattilaistasoisella videoeditillä, koska hänen motivaationsa oman dokumentin lopputulokseen oli niin suuri. Eräs toinen opiskelija taas antoi palautetta siitä, että kunnianhimoisen

tavoitteen saavuttamatta jääminen ei ole masentanut, vaan se on ollut hyödyllistä ja kannustanut yrittämään uudelleen. Dokumentaarisen prosessin läpikäyminen oli hänen palautteensa mukaan opettavaista. Kun väline on kevyt ja jokaisen ulottuvilla, on mahdollista suunnitella jo seuraavaa omaehtoista videodokumenttia, vaikka opintojaksolla toteutettu ei olekaan oman tavoitetason mukainen.

Videodokumentin teemana on universaali ja suuri kysymys

Kunkin mobiilidokumentin opintojakson teema on määritelty aina ennakkoon. Se on ollut ajankohtainen ja heijastanut kulloinkin esillä olevaa keskustelunaihetta. On tärkeätä, että aihe puhuttelee ja osallistujat kokevat toteuttavansa tärkeätä ja heitä itseään kiinnostavaa aihepiiriä.

Opintojakso on alkanut asiantuntijaluennolla kunkin vuoden teemasta. Vuonna 2017 ”Refugees”-teemasta luennoi Varsinais-Suomen Punaisen Ristin projektikoordinaattori **Miska Keskinen**. ”Sex and Gender”-teemaa alusti vuonna 2018 transsukupuolisuuteen perehtynyt ja aiheesta näyttelyitä pitänyt mediataiteilija **Camille Auer**, joka osallistui myös työpajan palautetyöskentelyyn. ”Climate Change”-teeman luennoitsijana oli keväällä 2019 Greenpeacen ilmasto- ja energia-asiantuntija **Olli Tiainen**.

Opiskelijoille on tarjottu faktoja ja kontakteja. Varsinkin vaihto-opiskelijoille yhteydet suomalaisiin toimijoihin ovat olleet tärkeitä, jotta vieraassa maassa on mahdollista löytää päähenkilöitä ja haastateltavia omaan dokumenttiin. Heidän periksiantamattomuutensa onkin ollut esimerkillistä, ja ainoastaan yksi kolmen vuoden kansainvälisestä osallistujista on jättänyt opintojakson kesken.

Toteutukset ovat olleet ilmaisultaan ja tyyllilajiltaan niin journalistisia kuin hyvin taiteellisiakin.

”Mukana on ollut omakohtaisia pohdintoja ja kokeellisuutta, animaation käyttöä, perinteisiä haastatteluja ja paljon kaunista kuvakerrontaa.”

Jokainen loppuun asti työpajan suorittanut on tehnyt onnistuneen kokonaisuuden. Keskeyttäneitä on ollut vain muutama. Keskeyttämisistä on tapahtunut heti alussa, kun vastuu oman aiheen miettimisestä on alkanut. Teema on ollut opiskelijoilla tiedossa jo opintojaksolle ilmoittautumisessa.

Palkintona on julkisuus

Valmiin teoksensa kukin osallistuja on voinut käyttää haluamallaan tavalla. Opintojaksolla on esitelty mobiilidokumenttifestivaaleja ja -kilpailuja.

Luennoitsijoiden kanssa on keskusteltu ennakkoon teosten mahdollisesta hyödyntämisestä järjestötoiminnassa. Jos opiskelijat ovat halunneet, teoksia on julkaistu myös Tutka.pro-verkkomediassamme.

"Opiskelijoilla on ollut myös mahdollisuus myydä teoksensa medially tai julkaista se omalla nettisivullaan."

Kevään 2019 opintojaksolla eräs jo Mobile Documentary -hankkeessakin mukana ollut mobiilidokumentin tekijä saikin oman teoksensa myydyksi Turun Sanomiin siihen kirjoitetun artikkelin oheen. Älypuhelimesta tuli hänelle ilmaisun väline ja osa opinnäytetyötä sekä tulevaisuuden ammatillista toimintaa.

Näytteitä työpajojen tuotannoista

Olenska Agnieszka, journalismin opiskelija Puolasta, jolla ei ollut aiempaa kokemusta videon tekemisestä: **Zero Waste**

Nargiz Mamedova, musiikin opiskelija, jolla ei ole aiempaa kokemusta videon tekemisestä: **Playing the role of a weak woman**

Tiina Rastiola, journalismin opiskelija, taustalla oli osaamista videosta mutta älypuhelin kuvauskäytössä: **The Gender Diary**

28.01.2020

